

ETELÄ-POHJANMAA®

Etelä-Pohjanmaan liiton tiedotuslehti

www.epliitto.fi

Kunta- ja palvelurakennemuutoksen aluevaihe päätökseen

SIVUT 2-8

Kunta- ja palvelurakennemuutoksen aluevaihe päättyi 15. helmikuuta, kun Etelä-Pohjanmaan kannanotto uudistuksesta lähetettiin sisäasiainministeriöön.

-Uudistuksen aluevaihe on edennyt Etelä-Pohjanmaalla avoimena ja mahdollistavana prosessina. Tästä johtuen keskustelu on ollut toivotun vilkasta ja yhteinen näkemys on löytynyt vuorovaikutuksen kautta, luonnehtii Etelä-Pohjanmaan koordinaatioryh-

män puheenjohtaja Tapio Liinamaa. Hänen mukaansa yhteisen lausunnon taustalla ovat kuntakohtaiset neuvottelut kaikkien Etelä-Pohjanmaan liiton jäsenkuntien ja maakunnallisten kuntayhtymän edustajien kanssa.

Etelä-Pohjanmaan lausunnon lähtökohdina ovat vahvat peruskunnat, jotka pystyvät pääosin itsenäisesti huolehtimaan palveluiden järjestämisestä ja rahoituksesta.

Maakuntajohtajan virka julistetaan auki

Maakuntahallitus päätti kokouksessaan 13.3.2006 julistaa auki maakuntajohtajan viran. Taustalla on maakuntaneuvos Esa Latva-Raskun ilmoitus hänelle myönnettävästä työkyvyttömyyseläkkeestä. Maakuntahallituksen päätöksen mukaisesti maakuntajohtajan viran kelpoisuusehtona on virkaan soveltuva korkeakoulututkinto. Lisäksi hakijalta edellytetään ruotsin ja englannin kielen taitoa ja hakijan eduksi luetaan muu kielitaito, aikaisemmissa tehtävissä osoitetut johtamis- ja

yhteistyötaidot sekä kokemus kunnallis- ja/ tai valtionhallinnossa.

-Virka tulee ottaa vastaa kuluvan vuoden syyskuun alusta tai sopimuksen mukaan, kertoo Etelä-Pohjanmaan liiton hallintojohtaja Raimo Saunamäki.

Maakuntajohtajan hakuilmoitus julkaistaan liiton virallisten ilmoituslehtien, Ilkan, Pohjalaisen ja Uutispäivä Demarin, lisäksi myös Helsingin Sanomissa, Kuntalehdessä sekä Kuntalehden internet-sivuilla.

Maakuntaohjelmatyö käyntiin valtuustoseminaarilla

SIVUT 9-11

Etelä-Pohjanmaan maakuntavaltuusto kävi pitkän ja monipuolisen keskustelun evästäessään Etelä-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2007-2010 laadintatyötä.

-Maakuntaohjelma on maakunnan poliittinen kannanottoa lähivuosien kehityksen tavoitteista, totesi maakuntaohjelman koostamisesta vastaava suunnittelija Heli

Seppelvirta. Hän esitteli Etelä-Pohjanmaan maakuntaohjelman alustavaa materiaalia yhdessä aluekehitysjohtaja Timo Urpalkan kanssa.

Nyt laadittava maakuntaohjelma esitetään maakuntavaltuustolle hyväksyttäväksi kuluvan vuoden loppuun mennessä.

Tapio Liinamaa aloitti va. maakuntajohtajana

Etelä-Pohjanmaan maakuntahallitus valitsi maakuntavaltuuston puheenjohtaja Tapio Liinamaan maakuntajohtajan viran väliaikaiseksi hoitajaksi. Liinamaa aloitti työnsä maaliskuun alussa.

Etelä-Pohjanmaan liitossa kuluvalle kevälle ajoittuu varsin merkittäviä ja laajaa valmistelua vaativia tehtäviä, kuten kunta- ja palvelurakennemuutoksen valmistelu sekä Euroopan Unionin tulevan ohjelmakauden suuraluekohtaisten ohjelmien valmistelu. Molemmat tehtävät edellyttävät sitä, että huomattava osa liiton henkilökunnasta on mukana näissä tehtävissä.

-Ajatuksena oli ylläpitää toimiva organisaatio ja välttää kierrätyksen aiheuttama väliaikainen rekrytointi liiton sisällä. Nyt on löydetty pätevä viran väliaikainen hoitaja, joka ei tule keväällä käynnisyvässä maakuntajohtajan viran haussa olemaan hakijana mukana. Muu henkilökunta jatkaa omien toimenkuvien ja sijaisuusjärjestelyjen mukaan normaalisti töitään, kertoo maakuntahallituksen puheenjohtaja Antti Niemi-Aro.

Va. maakuntajohtaja Tapio Liinamaan sijaisina toimivat maakuntasuunnittelujohtaja Seppo Rinta-Hoiska (1. sijainen) ja hallintojohtaja Raimo Saunamäki (2. sijainen).

Maakuntavaltuuston puheenjohtajana toimii Liinamaan maakuntajohtajakauden ajan valtuuston I varapuheenjohtaja, kansanedustaja Lasse Hautala Kauhajoelta.

Puitelaki paaluttaa kunta- ja palvelurakennemuutoksen

Maakuntien liittoja, myös Etelä-Pohjanmaan liitto, on viimeisen vajaan vuoden ajan työllistänyt valtioneuvoston viime toukokuussa antama kunta- ja palvelurakennemuutoshanke. Sen tavoitteena on uudistaa palvelujen tuotantorakennetta ja kuntajakoa siten, että vuoden 2015 tienoilla kuntien mahdollisuudet selviytyä voimakkaasti ikääntyvän väestön tuomista palvelutuotannon haasteista olisivat nykyistä paremmat. Uudistuksessa siis tavoitellaan kuntien kustannustehokkuuden lisäämistä ja kuntien menojen saattamista tulojen tasolle. Tällä hetkellä tulojen ja menojen välillä on lähes kolmen prosenttiyksikön aukko, kun menot ovat karanneet käsistä.

Uudistuksen syntysyy selviää väestöennusteista ja palvelurakenteesta. Ensi vuosikymmenen puolivälin jälkeen ikääntyvän väestön kustannuspaineet alkavat voimakkaasti lisääntyä ja tarve palvelujen uudistamiselle on välttämätöntä. Samaan aikaan tapahtuva lasten ja nuorten määrän voimakas väheneminen lisää sekin osaltaan palveluremontin tarvetta.

Terveystilanteen osalta tähän uudistusremonttiin tulee saada mukaan ennaltaehkäisevän toiminnan voimakas tehostaminen. Etelä-Pohjanmaan terveystilanteen ollessa valtakunnan huonoimpia, ei kustannuskehitystä saada kuriin pelkästään seurauksia hoitamalla.

Kunta- ja palvelurakennemuutostus on edennyt aluevaiheessa kunta-valtiosuhteen ja kolmen muutosmallin tarkastelun kautta. Prosessi pyrittiin pitämään mahdollisimman avoimena ja mahdollistavana ja kes-

kustelu olikin toivotun vilkasta. Yhteinen näkemys löytyi vuorovaikutuksen kautta ja Etelä-Pohjanmaan kannanoton taustalta ovat kuntakohtaiset neuvottelut kaikkien Etelä-Pohjanmaan liiton jäsenkuntien ja maakunnallisten kuntayhtymän edustajien kanssa. Myös vuoden alussa järjestettyihin seudullisiin tilaisuuksiin osallistui ennätysmäärä kuntien luottamusjohtoa, yhteensä yli 400 henkeä.

Itse kannanotto lähtee liikkeelle vahvoista peruskunnista, jotka pystyvät pääosin itsenäisesti huolehtimaan palveluiden järjestämisestä ja rahoituksesta. Vahvan peruskunnan määritelmä ei kuitenkaan voi rakentua yksinomaan väestöpohjan tarkastelun varaan. Toimivaan lopputulokseen voidaan päästä muodostamalla pysyväisluonteisia palvelupiirejä.

Maakunnallisiin, kuntayhtymien kautta tuotettuihin palveluihin halutaan hallinnon yksinkertaistamista ja vahvempaa kuntien omistajaohjausta. Kuntayhtymien yhteistyötä lisäämällä voidaan saada aikaa toimintojen tehostamista ja kustannussäästöjä samalla tavalla kuin peruskunnissa. Maakunta muodosti selkeän kannan ministeriölle joulukuun alussa annetussa lausunnossa kuntavaltiosuhteesta.

Kunnille ei tule asettaa uusia palveluvaihtoehtoja, ellei niiden rahoitus ole kestävällä pohjalla. Lisäksi palveluiden järjestämisestä tulee jättää vapaammin kuntien päätettäväksi. Valtion normiohjauksen tulisi koskea vain palvelujen laatua ja saatavuutta. Erityisen voimakkaasti nostettiin esille ammattikorkeakoulun omistuksen ja hallinnon säilyttämisen nykypohjalta sekä ammattikorkeakoulun merkitys Etelä-Pohjanmaan kehitykselle ja osaamisen tason nostamiselle.

Sisäasiainministeriö laatii parhaillaan puitelakia, jolla aluevaiheella käynnistynyt kunta- ja palvelurakennemuutostus saataisiin toteutukseen. Laki on tarkoitus an-

taa eduskunnalle kesäkuussa. Se astuisi voimaan vajaan vuoden kuluttua 2007 alusta. Puitelaista tihekuneet tiedot asettavat 20 000 asukkaan peruskunnan selkeäksi tavoitteeksi. Puitelakihahmotelman mukaan kuntien tulisi tehdä ensi vuoden syyskuun alkuun mennessä suunnitelma, miten tavoitteen kokoiset kunnat ja palvelupiirit saavutettaisiin ja vuoden 2009 alusta valtioneuvosto voisi määrätä palvelupiireistä.

Oli valitettavaa, etteivät puitelain sisältö ja tavoitteet olleet esillä päättyneen aluevaiheen aikana. Maakuntamme kunnista lähes jokainen katsoi voitavansa jatkaa toimintaansa ilman kuntaliitoksia. Kuntien kannanotot olisivat saattaneet olla hivenen toisenlaisia, mikäli puitelain henki olisi ollut aluevaiheen valmistelun aikana tiedossa.

Kunta- ja palvelurakennemuutoshanke etenee huhtikuun alussa valtioneuvoston peruspalveluministeriyöryhmän käsittelyyn, joka osaltaan linjaa hanketta eteenpäin.

Meille eteläpohjalaisille vajaan vuoden jälkeen toukokuussa käynnistynyt uudistusprosessi on ollut haaste aidon yhteistyön suunnittelemiselle ja käynnistämiseksi. Jo alusta saakka oli selvää, että valtio on uudistuksessa tosissaan. Pian myös maakunta ja sen päättäjät näkivät, että muutokseen on tartuttava mahdollisuutena.

Pesäpallotermin arvioin nyt, että kuluneen aluevaiheen aikana juoksua ei saatu, mutta ajolähtö onnistuttiin rakentamaan.

Edessämme on aidon yhteistyön aika.

Va. Maakuntajohtaja
Tapio Liinamaa

Paras -hankkeen aluevaiheesta poiki selvitystyö maakunnallisten kuntayhtymien asemasta

Valtakunnallisen kunta- ja palvelurakennemuutoksen aluevaihe päättyi reilu kuukausi sitten, kun Etelä-Pohjanmaan liiton ja maakunnan kuntien yhteistyön tuloksena laadittu Etelä-Pohjanmaan kannanotto lähetettiin sisäasiainministeriöön. Etelä-Pohjanmaan kannanoton lähtökohtana ovat vahvat peruskunnat. Maakunnallisiin, kuntayhtymien kautta tuotettuihin palveluihin halutaan hallinnon yksinkertaistamista ja omistajaohjauksen vahvistamista.

-Valtakunnan tasolla odotukset jatkosta kilpistyvät valmistelun alla olevaan puitelakiin, jota odotetaan eduskuntaan mahdollisesti jo ennen kesälomia. Etelä-Pohjanmaalla tulemme yhdessä Suomen Kuntaliiton kanssa tekemään tarkempaa selkoa kuntayhtymien tulevaisuudesta, kertoo Etelä-Pohjanmaan kannanottoa valmistelevan koordinaatioryhmän pääsihteerinä toiminut maakuntasuunnittelija Antti Saartenoja.

Etelä-Pohjanmaan kannanoton keskeiset maakunnalliset strategia-asiakirjat ovat Etelä-Pohjanmaan maakuntasuunnitelma 2030 ja Etelä-Pohjanmaan peruspalveluohjelma.

-Maakuntahallitus käynnisti maakunnallisen peruspalveluohjelman kokoamistyön jo keväällä 2004 ja maakuntasuunnitelma 2030 päivitettiin kuluvan valtuustokauden ensi töiksi ja sai maakuntavaltuuston hyväksynnän viime vuoden lopulla. Strategisella tasolla maakunnan yhteisen tahtotilan löytymiseen olivat siis erinomaiset lähtökohdat, selvittää maakuntasuunnittelujohdaja Seppo Rinta-Hoiska.

Aito muutospaperi

Etelä-Pohjanmaan kannanotosta syntyi maakuntasuunnittelija Antti Saartenojan mielestä aito muutospaperi.

-Lähtökohta liiton ja koordinaatioryhmän työlle oli haastava, eikä vähiten aikataulun vuoksi. Aluevaiheen aloitusseminaari käytiin Framilla lokakuun loppupuolella ja jo joulukuun alussa kannanoton ensimmäinen osuus kunta-valliosuhteesta valmistui, kertoo Saartenoja. Hän on tyytyväinen, että kuntajohto kautta maakunnan sitoutui uudistuksen suunnitteluun.

Maakuntasuunnittelija Antti Saartenoja toimi Paras-hankkeen pääsihteerinä Etelä-Pohjanmaalla.

-Lopputuloksena on aito muutospaperi, mutta toteutuakseen työn tulee jatkua. Juna on saatu liikkeelle, eikä vauhdin pidä antaa hiipua.

Etelä-Pohjanmaalla on tehty koordinaatioryhmän johdolla perusteellinen pohjatyö uudistuksen lähtökohtien selvittelyssä. Makrotasolla myös tavoitteet on saatu asetetuksi. Nyt on edessä tavoitteiden syventäminen käytäntöön.

-Maakunnan liitto on jatkotyön osalta edelleen kuntien käytettävissä, sanoo Etelä-Pohjanmaan kannanoton perusteelliseen valmisteluprosessiin tyytyväinen Saartenoja.

-Maakuntien tapa toteuttaa uudistuksen aluevaihe on ollut varsin kirjava. Osalle riitti sisäministeriön materiaalin pohjalta saadut kuntien lausunnot, joista tehtiin yhteenveto. Etelä-Pohjanmaan koordinaatioryhmän johdolla taustatöiden osalta liiton henkilökunta kävi kymmeniä neuvotteluja ja järjesti sekä sektorikohtaisia että koko uudistusta koskevia seutukuntakierroksia, sanoo valtakunnallisessa pääsihteerin kokoonpanossa istuva Antti Saartenoja. Hän antaa tunnustuksen hyvällä projektihenkilökunnalle, joka saatiin uudistuksen käyttöön peruspalveluohjelmatyön kautta.

Etelä-Pohjanmaan kannanotossa esille nostettuja kuntien yhteistyöhön liittyviä hankkeita ja hyviä käytäntöjä eri sektoreilta:

Sosiaali- ja terveystyö: Kuusiokuntien seutukunnassa terveysyhtymä-hankkeen myötä on yhdistetty (1.1.2006) seutukunnan kaksi terveysyhtymää yhdeksi seudulliseksi Kuusiokuntien terveysyhtymäksi.

Opetuspalvelut: Järviseudulla toisen asteen koulutuksen koordinoimiseksi seutukuntaan on muodostettu aiemmin toimineen kolmen oppilaitoksen tilanne (2003) yksi kuntayhtymä eli Järviseudun ammatti-instituutti (JAMI).

Kulttuuripalvelut: maakunnallinen Hyvinvointia kulttuurista –kehittämishanke Elinkeinotoimi ja tekniset palvelut: Seinäjoen seudun elinkeinokeskus, jätehuolto-yhtiö Millespakka Oy (Järviseudun seutukunta, Soini ja Lehtimäki, Kyyjärvi, Perho ja Halsua).

Tukipalvelut: Kuusiokuntien tietotekniikka-projektin puitteissa rakennettu seutukunnan yhteinen aluetietoverkko 6net.

Paras-hanke toi kulttuurin kehittämistyölle uusia avauksia

Eteläpohjalaisen kulttuurielämä sai Paras-hankkeen aluevaiheen myötä useita uusia avauksia, joita jatkotyöstetään pitkin kevättä eri puolilla maakuntaa. Näin kertoo Etelä-Pohjanmaan liiton kulttuurijohtaja Marjatta Eväsoja. Hän toimii esittelijänä Etelä-Pohjanmaan liiton kulttuurilautakunnassa, joka ohjasi kulttuuriasioiden osalta aluevaiheen työtä.

-Kulttuurin osuuden etenemistä esiteltiin koordinaatioryhmälle säännöllisesti, sanoo Marjatta Eväsoja ja kertoo, että kulttuurin osalta toimijoiden herättely uudistukseen käynnistyi jo kesälomien jälkeen elokuussa.

-Saimme jo juhannuksen alla viime vuonna sovituksi, että Kuntaliiton kulttuurin erityisasiantuntija Ditte Winqvist alustaa liiton seminaarissa kulttuurin osuudesta Parashankkeen tulevassa aluevaiheessa. Maakunnan kulttuuriväki kuuli siten jo elokuussa tärkeää perustietoa hankkeen etenemisestä, sanoo Eväsoja. Hänen mukaansa aluevaiheen käynnistämistä tiedottaminen mahdollisimman varhain herätteli kulttuuriväkeä pohtimaan tulevaisuutta tosissan.

-Olen iloinen, että saimme väen liikkeelle ja jokaisessa seutukunnassa käytiin todel-

liset keskustelut palvelujen rakenteesta ja yhteistyömahdollisuuksista tulevaisuudessa.

Uusia avauksia

- Kahden eri seutukuntakierroksen, tiedotustilaisuuksien, asiantuntijakuulemisten ja kulttuurilautakunnan kokouksen jälkeen pöydällä on mielestäni vielä paljon enemmän kehittämisenäkökuulia kuin mitä Etelä-Pohjanmaan kannanottoon kulttuurin osalta kirjattiin. Siellä on kaikki keskeinen, mutta käydyssä prosessissa syntyi suuri määrä ajatuksia yhteistyöstä ja sen eri muodoista, iloitsee kulttuurijohtaja Eväsoja.

- Esimerkiksi kirjastot, kansalaisopistot ja musiikkiopistot pohtivat yhdessä avoimesti tulevaisuuttaan ja antoivat maakunnalliselle kulttuurin kehittämistyölle uusia avauksia. Myös Etelä-Pohjanmaan liiton kulttuurilautakunta sai aluevaiheen aikana myönteistä palautetta erityisesti kuntien kulttuurivastaavilta, kertoo Eväsoja. Hänen mukaansa maakunnallinen kulttuurin kehittäminen onkin omimmillaan juuri laajassa edunvalvontatyössä, jolloin taloudellisilta resursseiltaan usein heiveröinen kulttuurisektori tarvitsee esiinnostajansa.

Näkemyksiä uudistuksesta

Kunta- ja palvelurakennemuutostuksesta on järjestetty riittävästi keskustelufoorumeja niin kunta-, seutu-, maakuntatasolla kuin myös laajemmilla puitteilla. Myös kuntalaiset ovat olleet vahvasti mukana keskusteluissa. Ehkä tietynlainen keskustelun hajanaisuus on vaikeuttanut mielipiteiden muodostusta.

Etelä-Pohjanmaan liiton kannanotto noudattelee hyvin pitkälti Alavuden kaupungin näkemyksiä. Vahvat peruskunnat ja alueellinen yhteistyö ovat palvelutuotannon ja kehittämistyön perusta. Tältä pojalta voidaan myöhemmin arvioida kuntarakenteen muutostarvetta. Maakuntatasolla on pystyttävä parempaan palvelutuotannon koordinoituihin ja ohjaukseen.

Pekka Ala-Mäenpää
Kaupunginjohtaja, Alavus

Lausunnonannossa positiivista: Elinvoimaiset, identiteetiltään vahvat ja palvelutuotannoltaan kilpailukykyiset kunnat asukasluvusta riippumatta voivat jatkaa itsenäisinä. Palvelutuotantomenetelmissä on toimintavapaus kunhan laatu ja saavutettavuus toteutuvat.

Negatiivista: Poistaa loppumetreillä "laittomina" maakunnallisten palvelujen kokoaminen suoraan veronmaksajille vastuulliseksi tehokkaaksi tilaaja-tuottaja-yksiköksi. Perusteeton suuruuden ihannoiti ja ministerikin peräänkuuluttamien luovien ratkaisujen puute sekä Helsingin päättäjien kannanottojen vääränlainen alistuva ennakoiti.

Arto Lamminmäki
kunnanjohtaja, Toysä

Tieto ja keskustelu tuli E-P:n liiton kulttuuripuolen kautta. Sen ansiosta kokoonnuttiin myös kartoittamaan seudullista kulttuuritilannetta. Otimme mukaan myös taiteen perusopetuksen tilanteen.

Musiikkioppilaitosten rehtoreiden kesken sovasimme kompromissilausunnon E-P:n liitolle tulevaisuuden musiikkioppilaitosverkostosta. Nykyinen verkosto on epätarkoituksenmukainen, mutta kehittämisenäkemyksissä oli toki hajontaa.

Kulttuurin ja taiteen perusopetuksen asema on sekava ja ministeriön ensimmäisessä versiossa, suorastaan puutteellinen. Kunnallisen kulttuuritoimen ja taiteen perusopetuksen (muun kuin musiikin laaja oppimäärä, jota musiikkioppilaitokset edustavat) hoitamisesa nykyiset kunnat jäävät pieniksi. Riittävän suuret kansalaisopistot voisivat ottaa entistä vahvemman roolin taiteen perusopetuksen levittämisessä.

Markku Viitasaari, FL, KM
Rehtori, Kauhajoki

Ilmajoen Musiikkijuhlat, kuva: Veli-Pekka Katajamäki.

Perinneleikit Ränkimäen kotiseutumuseolla, kuva: Juhani Heikkilä.

Liikunta- ja nuorisotoimi

Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä ongelmien ennaltaehkäisy ovat kunta- ja palvelurakennemuutoksen ydinperiaatteita. Liikunta- ja nuorisotoimella on siten tärkeä merkitys kunnallisessa palvelukentässä. Etelä-Pohjanmaalla liikunta- ja nuorisotoimea koskevia linjauksia on koordinaatioryhmän lisäksi käsitelty Etelä-Pohjanmaan kuntajohtajafoorumin työjaostossa.

Kunnallisen liikuntatoimen tehtävissä korostuvat liikuntapaikkojen rakentaminen ja niiden ylläpito. Sen sijaan aineeton palvelutuotanto, esimerkiksi liikuntaryhmien ohjaaminen, on pitkälti urheiluseurojen ja muiden kolmannen sektorin toimijoiden vastuulla. Etelä-Pohjanmaalla järjestö- ja talkootoiminta on perinteisesti ollut vilkasta. Etelä-Pohjanmaan kannanotossa korostetaan tarvetta tukea järjestötoiminnan kautta kanavoituvaa kansalaisten aktiivisuutta. Käytännössä kyse on esimerkiksi järjestöavustuksiin liittyvien käytäntöjen selkeyttämisestä ja yhdenmukaistamisesta.

Asukaslukuun suhteutettuna kunnallisia liikuntapaikkoja on Etelä-Pohjanmaalla runsaasti. Lisäksi yritysmuotoiset liikuntapalvelut täydentävät julkisen sektorin palvelutarjontaa. Perinteisesti liikuntapalvelut on mielletty lähipalveluiksi, jotka tulisi olla saatavilla jokaisesta kunnasta tai jopa kunnanosasta. Etenkin pienten kuntien on kuitenkin usein mahdotonta yksin tarjota perustamis- ja ylläpitokustannuksiltaan kalliiden liikuntapaikkojen (esimerkiksi uimahallit tai jäähallit) palveluja. Kuntakohdittaiset rakentamispäätökset voivat johtaa myös palvelujen saavutettavuuden kannalta epätarkoituksenmukaisiin ratkaisuihin. Etelä-Pohjanmaan koordinaatioryhmä katsoo, että kalliiden liikuntapalvelujen rahoittamisessa ja liikuntapaikkarakentamisen suunnittelussa on määrätietoisesti lisättävä ylikunnallista yhteistyötä.

Lapset ja nuoret tarvitsevat suojaa ja turvallisuutta, mutta samalla he ovat aktiivisia toimijoita, jotka osaavat ja haluavat tuoda esiin ajatuksiaan vuorovaikutuksessa toistensa ja aikuisten kanssa. Nuorisotoimen tavoitteena on saada nuoret mukaan heitä kiinnostavaan toimintaan. Kuntien itsensä lisäksi toiminnan järjestämisestä vastaavat järjestöt ja muut yhteistyötahot. Todennäköisesti kunnallisen nuorisotoimen

pääasiallisena tehtävänä onkin tulevaisuudessa koordinoida kunnan eri sektorien ja muiden yhteistyökumppanien järjestämiä palveluita.

Nuorisotoimen palvelutuotannon kannalta nykyisten, hajanaisten resurssien keskittäminen on järkevää. Riittävän suuret toimintayksiköt vahvistavat esimerkiksi mahdollisuuksia palkata nuorisotyöhön erikoistuneita ammattilaisia. Samalla on kuitenkin kiinnitettävä erityistä huomiota sektorien väliseen yhteistyöhön ja palvelujen saavutettavuuteen. Nuorten näkökulmasta nuorisotyön tulee jatkossakin olla helposti saavutettavaa lähipalvelua.

Harrastustoiminnan järjestämisellä pyritään ongelmien ennaltaehkäisemiseen. Toisaalta Etelä-Pohjanmaan kannanotossa korostetaan, että nuorisotoimella tulee olla valmiuksia puuttua myös orastaviin ongelmiin ja tarvittaessa tarjota erityisnuorisotyön palveluita. Erityisesti näissä kysymyksissä kunta- ja sektorirajat ylittävä yhteistyö esimerkiksi sosiaali- ja terveystoimen, poliisin ja työvoimahallinnon kanssa on tärkeää.

**Mervi Lehtola, projektipäällikkö,
Etelä-Pohjanmaan peruspalveluohjelma**

PARAS TEEMA

Tekninen toimi

Kunta- ja palvelurakennemuutoksen ensisijaisena tavoitteena on ollut uudistaa hyvinvointipalvelujärjestelmää. Esimerkiksi teknisen toimen uudistaminen on niihin nähden toissijainen tavoite. Teknisten palveluiden organisatorisia ja toiminnallisia uudistuksia on kuitenkin syytä tarkastella yhdessä hyvinvointipalveluiden rakenteiden uudistamisen kanssa. Koska toiminnot (eri sektorit) monin tavoin liittyvät toisiinsa ja muodostavat kokonaisuuden, olisi eri toimintoja uudistettava tiiviissä vuorovaikutuksessa ja samaan malliin perustuen.

Kunta- ja palvelurakennemuutoksen yhteydessä esitetyistä malleista peruskuntamalli näyttäisi parhaiten soveltuvan teknisten palveluiden järjestämiseen. Teknisellä sektorilla tulisi pyrkiä toimintatapaan, joka perustuu yhteistyöhön, verkostoitumiseen ja joustavuuteen, jossa alueiden rajausta voi perustua yhteistoiminta-alueisiin, pendelöintialueisiin tai vanhoihin seutukuntiin ja joka samalla muuttaa rakenteita ja toimintatapoja. Ellei peruskunta kykene itse tuottamaan kaikkia tarvitsemiaan teknisen sektorin palveluita, voidaan toteuttaa sopimusperusteista yhteistyötä esimerkiksi isäntäkuntamallin tai yhteisten liikelaitosten muodossa. Rakennemuutokset toiminnoissa ovat välttämättömiä kaikissa tapauksissa.

Etelä-Pohjanmaan malliin pääsääntöisesti soveltuva teknisten palveluiden tuottamistapa olisi sopimusperusteinen tilaajatuottajamalli. Hallinnon organisoinnissa tavoitteena tulisi olla mahdollisimman kevyt organisaatio, joka syntyisi vanhoja rakenteita yhdistämällä. Teknisen sektorin hallinto-organisaatio (yksi elin) voisi käsitellä laajasti suunnittelua ja palvelujen tuottamista sekä lakisääteisiä ja vapaaehtoisia tehtäviä valitun kuntamallin ja valitun palvelutuotannon mallin pohjalta. Tällöin päätöksenteko olisi läpinäkyvää, nopeaa, tehokasta ja demokraattista. Käytännössä ideamalli edellyttäisi uutta prosessilähtöistä toiminnan ohjausta ja organisointia, jossa erilaiset tiimit ovat avainasemassa. Muutettaessa rakenteita johtajien ja työntekijöiden koulutus on välttämätöntä, jotta päästään muuttamaan kehityksen suuntaa pysyvästi.

**Jorma Ollila, maakuntainsinööri
Etelä-Pohjanmaan liitto**

Elinkeinotoimi

Elinkeinotoimi on keskeisessä roolissa kuntien omaehtoisessa kehittämissä politiikassa. Omilla valinnoilla ja vahvuuksien kehittämisellä voidaan vaikuttaa tulevaisuuden kehitykseen. Elinkeinotoimen toimintaympäristö on ollut muutoksessa. Laman aikana kunnat ovat lakkauttaneet elinkeinoasiamiehen tehtäviä tai yhdistäneet niitä muihin tehtäviin sekä vähentäneet riskejä sisältäviä takauksia tai luopuneet niistä kokonaan. Elinkeinoneuvonnan rooli palveluiden välittämisessä on lisääntynyt. Yritysten neuvontatyötä hoitamaan on perustettu yrityshautomoita. Ohjelma- ja hankeperustaisen kehittämistyön myötä elinkeinopolitiikka on uudelleen kasvattanut merkitystään. Strateginen kehittäminen ja kokonaisvaltainen kehittäminen ovat nousseet esiin. Toiminnan pitkäjänteisyyden vuoksi tulevaisuudessa olisi luotava hankerahoitusten yritys- ja elinkeinopalveluiden tilalle pysyviä ratkaisuja.

Elinkeinotoimen haasteet kunta- ja palvelurakennemuutoksessa Etelä-Pohjanmaalla voidaan tiivistää seuraavasti:

- selkeyden lisääminen ja päällekkäisyyksien poistaminen ilman uusia nettokustannuksia ja byrokratiaa
  - ylikunnallisen (pohjana esimerkiksi nykyisiä seutukuntia vastaavat alueet tai muut luonnolliset yhteistoiminta-alueet) elinkeinoneuvonnan kehittäminen ja kuntakohtaisten lähipalvelujen turvaaminen
  - tulevaisuuden kuntajaoituksen mukainen kuntakohtainen paikallinen edunvalvonta, strateginen kehittäminen, maankäyttö- ja toimitilaintressi
  - Seinäjoen seudun innovaatiopolitiikan ja kansainvälistymisen haaste.
- Kunnallisen elinkeinotoimen ydintehtäviin kuuluu yritysneuvonnan antaminen. Lisäksi kunta toimii usein itse yrittäjien sopimuskumppanina, esimerkiksi tarjoamalla toimitiloja tai avustamalla rahoituksen hankinnassa. Näiden lisäksi kunnalliselle elinkeinotoimelle kuuluu useimmiten tiettyjä aluekehitystehtäviä. Koska tehtävät ovat luonteeltaan erilaisia, niiden järjestämisessä voidaan päätyä erilaisiin rakenteellisiin ratkaisuihin. Todennäköisesti ylikunnallisen yhteistyön merkitys tulevaisuudessa kasvaa. Tämä ei kuitenkaan merkitse, että aktiivisesta kuntatason elinkeinopolitiikassa voitaisiin luopua.

Elinkeinopalvelut tarvitsevat edelleen selkeyttä. Neuvontaa tarjotaan monista kanavista. Kauppa- ja teollisuusministeriön ja työministeriön hankkeet sekä kuntien omat toimet tarjoavat uusia, vaihtoehtoisia

ratkaisuja elinkeinoneuvonnan organisointiin. Kunta- ja palvelurakennemuutoksessa lähtökohtana on, että kuntien nettokustannukset eivät saisi lisääntyä, eikä byrokratia kasvaa. Tavoitteena tulee olla järjestelmän selkeys ja päällekkäisyyksien poistaminen. Koulutus- ja tutkimusorganisaatioita sekä yksityisiä neuvontapalveluita tulee hyödyntää aikaisempaa enemmän. Uusien kehittämisalojen hahmottaminen on haaste. Osaamisintensiiviset palvelut, teknologia sekä hyvinvointi- ja palvelualojen edistäminen vaativat tulevaisuudessa kehittämistyötä.

Yritysneuvonnan osalta tulevaisuuden kehityssuuntana on joustava ylikunnallisuus. Kunnat ovat alkaneet ulkoistaa yritysneuvontaa erilaisille asiantuntijaorganisaatioille. Kauppa- ja teollisuusministeriöllä ja työministeriöllä on suunnitelmia seudullisten yritysneuvontajärjestämistä. Kuntatasolla tulisi tarjota mahdollisuus yritysneuvonnan palveluihin lähineuvontana. Tämä on tärkeää erityisesti ideointivaiheessa, jossa alkavien yrittäjien näkemys ei vielä ole selkiytynyt. Sellaiset yrittäjät, joilla on hyvin selkeä idea liiketoiminnasta, etsivät palvelua laajemmalla alueella.

Paikallinen edunvalvontaintressi, toimitilakysymysten hoito ja maankäyttökysymykset ovat edelleen tärkeitä tulevaisuuden paikallisissa kuntayksiköissä. Toimitilakysymyksiä voidaan hoitaa myös ylikunnallisesti ja maankäytön suunnittelussa huomioidaan maakunnalliset alueidenkäytön varaukset. Paikallinen edunvalvontaintressi on joskus kytkeyty yritysneuvontaan, joka on aiheuttanut sen, että paikallisesta näkökulmasta on suhtauduttu varauksellisesti usean kunnan yhteisen yritysneuvontajärjestämisen kehittämiseen. Kun kunnat itse ovat aloitteellisia elinkeinotoimen organisoinnissa, ne voivat itse vaikuttaa palvelujen organisointiin. Elinkeinoneuvonta on kuitenkin laaja-alaisen verkoston toteuttamaa, ja onkin tärkeää, että asiantuntija-organisaatioiden näkemykset otetaan huomioon muutostyössä.

Seinäjoen seudun elinkeinopolitiikan organisointi on erityisasemassa maakunnan innovaatiopolitiikan ja kansainvälistymisen näkökulmasta. Seinäjoen seudulle on kehittynyt vahva kansallinen ja kansainvälinen rooli esimerkiksi elintarviketeollisuuden keskittymänä, koulutus- ja tutkimustoiminnassa sekä teknologia- ja innovaatioympäristönä. Seinäjoen seudulle on myös kehittynyt uusia elinkeinoaloja, jotka vaativat kehitystyötä, esimerkiksi ICT- ja hyvinvointiala sekä terveysteknologia. Maakunnan kehitystä edistää keskusseudulla toimiva, kansainvälisesti suuntautunut ja kehittyvät toimialat tunteva elinkeino-organisaatio.

**Timo Lakso
Maakuntasuunnittelija
Etelä-Pohjanmaan liitto**

Työperäinen maahanmuutto ja tieasiat nousivat keskustelun kärkeen

Etelä-Pohjanmaan maakuntaohjelman valmistelutyö sai helmikuussa järjestetyssä maakuntavaltuuston kokouksessa runsaasti evästyksiä maakuntavaltuuteuilta. Keskustelun kärkeen nousivat työperäisen maahanmuuton aktivoimisessa onnistuminen sekä tieasiat.

Maakuntaohjelma laadinta toteutetaan helmikuussa 2003 voimaan tulleen alueiden kehittämislain mukaisesti maakuntien liitoissa. Viime kesänä voimaan tulleen SOVA -lain mukaisesti maakuntaohjelmaan sisältyy myös ympäristöselostus. Etelä-Pohjanmaan liitossa työtä ohjaa maakuntaohjelman ohjausryhmä, jonka puheenjohtajana toimii va maakuntajohtaja Tapio Liinamaa.

-Nyt laadittava maakuntaohjelma valmistuu siten, että se esitetään hyväksyttäväksi maakuntavaltuustossa kuluvan vuoden lopulla, sanoo aluekehitysjohtaja Timo Urpala Etelä-Pohjanmaan liitosta.

-Maakuntaohjelman tarkoitus on toimia maakunnan poliittisena kannanottona koskien lähivuosien kehityksen tavoitteita, sanoo suunnittelija Heli Seppelvirta. Hän työskentelee Etelä-Pohjanmaan liitossa maakuntaohjelmatyön päävastuullisena kirjoittajana ja kokoajana. Maakuntaohjelma laaditaan yhteistyössä valtion viranomaisten, kuntien, alueiden kehittämiseen osallistuvien yhteisöjen ja järjestöjen sekä muiden vastaavien tahojen kanssa.

-Maakuntaohjelman laatiminen toteutetaan avoimesti, vuorovaikutteisesti ja yhteistyöhön perustuen, kertoo Heli Seppelvirta. Hän muistuttaa, että maakuntaohjelma toimii pohjana vuosittain laadittavalla toteuttamissuunnitelmalle.

Alustavat toimintalinjat

-Laadintatyön käynnistyessä maakuntaohjelman projekti- ja ohjausryhmä linjasi ohjelman alustavat toimintalinjat, jotka sisältävät ohjelmaan konkretisoivia hankekokonaisuuksia ja niiden sisältöä, selvittää Seppelvirta.

Alustavat toimintalinjat ovat

- yritystoiminnan edistäminen
- osaamisen ja innovaatiojärjestelmän vahvistaminen
- asuin ympäristön ja hyvinvoinnin kehittäminen
- infrastruktuurin parantaminen

Maakuntaohjelman toimintalinjoihin sisältyvien hankekokonaisuuksien tarkoituk-

sena on saattaa konkreettiseen muotoon pitkän tähtäimen maakuntasuunnitelma.

Maakuntaohjelma sisältää maakunnan mahdollisuuksiin ja tarpeisiin perustuvat

- kehittämisen tavoitteet
- maakunnan kehittämisen kannalta keskeisimmät hankkeet
- muut olennaiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi ja
- suunnitelman ohjelman rahoittamiseksi.

Poimintoja Maakuntasuunnitelman 2030 swot-analyysistä

Vahvuudet: vahvat klusteri, yrittäjyyskulttuuri, Seamk, yo-keskus ja Epanetverkosto

Heikkoudet: kansainvälisten ja kansallisten yhteyksien vähäisyys, T&K-toiminnan vähäisyys, varauksellinen suhtautuminen uudistuksiin

Mahdollisuudet: yritysten kasvupotentiaali vahvoilla klustereilla, uudet alat, kansainvälistymien

Uhat: väestön ikääntyminen, nuorten ikäluokkien supistuminen, julkisten hyvinvointipalveluiden rahoituskriisi

Hyväksytty maakuntavaltuustossa
28.11.2005

Maakuntaohjelman valmisteluaineisto pidetään jatkuvasti nähtävillä ja kommentoitavana Etelä-Pohjanmaan liiton kotisivuilla osoitteessa www.epliitto.fi

Mikä SOVA-lain mukainen ympäristöarviointi?

Nyt laadittavaan maakuntaohjelmaan tulee mukaan SOVA-lain mukainen ympäristöarviointi.

Viime kesäkuun alussa voimaan astunut SOVA-laki on laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista. Uudehkon lain mukaan suunnitelman tai ohjelman ympäristöselostus laaditaan osana muuta valmistelua.

-Laki ei määrittele vaikutusten arvioinnissa käytettäviä menetelmiä, joten Etelä-Pohjanmaan liitto on hankkinut yhdessä WFA-alueen ja Päijät-Hämeen liittojen kanssa ympäristövaikutusten arviointiprosessin konsultointia, kertoo suunnittelija Heli Seppelvirta. Näin arvioinnin lähtökohdat, tarkastelutaso, osallistumiskäytännöt ja raportointitavat muokataan keskenään yhteismitallisiksi ja liitoille syntyy samantyyppiseen logiikkaan perustava SOVA-lain soveltamistapa.

-Varsinainen arviointityö tehdään liitossa yhteistyökumppanien kanssa, joista keskeisin tulee olemaan asiantuntijoista koostuva maakunnallinen YVA (ympäristövaikutusten arviointi) -ryhmä.

Ympäristövaikutuksella tarkoitetaan vaikutusta ihmisen terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen, maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen, yhdyskuntarakenteeseen, rakennettuun ympäristöön, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön, luonnonvarojen hyödyntämiseen ja mainittujen tekijöiden vuorovaikutussuhteisiin.

Maakuntaohjelma kokoaa yhteiset

Maakuntaohjelman työkokouksessa oik. Seinäjoen yliopistokeskuksen edustajat Juha Alarinta, Seppo Sepponen ja Sulevi Riukulehto sekä maakuntasuunnittelija Eira Hakola, suunnittelija Heli Seppelvirta ja aluekehitysjohtaja Timo Urpala Etelä-Pohjanmaan liitosta.

Aluekehitysjohtaja Timo Urpala näkee maakuntaohjelman sekä sen vuotuisen toteuttamissuunnitelman keskeisinä edunvalvonnan välineinä.

- Maakuntaohjelman laadintaprosessi on avoin ja yhteensoviittava kymmeniä mielipiteitä maakunnallisen tahtotilan taakse. Samalla korostuu yhtenäinen ajattelu siitä, mikä on Etelä-Pohjanmaalle lähivuosina tärkeintä, arvioi Urpala. Hän näkee hankekokonaisuuksien konkreettisuuden muodostuvan erityisesti rahoitussuunnitelman kautta.

- Siinä hankkeet saavat mittasuhteet valtion, Euroopan Unionin, kuntarahan ja yksityisen rahan muodossa.

Nykyisen maakuntaohjelmaan 2003-2006 kirjattuja hankekokonaisuuksia on saatu edistettyä maakunnan tahdon mukaisesti.

- Seinäjoen pohjoinen ohikulkutie on saatu rahoitettavien hankkeiden listalle ja työ käynnistyy ensi syksynä. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on noin 13 miljoonaa euroa, kertoo maakuntainsinööri Jorma Ollila Etelä-Pohjanmaan liitosta.

Kulttuurille uudet tavoitteet

Kulttuurin osalta Etelä-Pohjanmaan tavoitteisiin 2003-2006 kuuluivat mm. seudullisen ja maakunnallisen kulttuuriyhteistyön edistäminen ja verkostomaisen kehittämiskeskuksen vakinaistaminen sekä kulttuuriyrittäjyyden kansainvälisen kulttuuritoiminnan kehittäminen.

- Maakuntaohjelma on myös käytännön työväline eri tahoille, ja sen kautta tavoitteiden toteutumista voi helposti seurata. Kulttuurin osalta seutuverkosto on muo-

dostunut ja hanketoiminnalla on pystytty konkreettisesti edistämään sekä kulttuuriyrittäjyyttä, arvioi liiton kulttuuriyrittäjä Marjatta Eväsoja. Hänen mukaansa nyt voimassa olevan maakuntaohjelman aikana merkittävin kulttuurin kehittämistyö on Etelä-Pohjanmaan kulttuuristrategia vuosille 2005-2013.

- Liiton kulttuurilautakunnan ohjauksessa, taiteen ja kulttuurin asiantuntijoiden avulla ja tutkimuslaitoksen kokoamana saimme maakunnan kulttuurin kehittämistyölle strategisen linjan, jota edetä. Tältä pohjalta myös uuden maakuntaohjelman laadintatyö on erittäin mielekästä, päättää Eväsoja.

tavoitteet

Maakuntaohjelma työvaiheittain:

Helmikuu

- Maakuntahallitus 13.2.06: alustava maakuntaohjelmamateriaali, SOVA-laki jne.
- Maakuntavaltuuston evästyseminaari 20.2.06
- Työneuvottelut käynnistyvät

Maaliskuu

- WFA -alueen maakuntaohjelmatilaisuus 9.3.06
- Projektiryhmä: ohjelmaluonnoksen valmistelu
- YVA-ryhmä: valmisteilla olevan luonnoksen arviointi

Huhtikuu

- Seutuneuvottelut
- MAKO -seminaari

Toukokuu

- 1. ohjelmaluonnos valmistuu
- Projekti- ja ohjausryhmä: 1. ohjelmaluonnos

Kesäkuu

- Maakuntahallitus 19.6.06: 1. ohjelmaluonnos
- YVA-ryhmä: 1. ohjelmaluonnoksen arviointi

Elokuu

- 2. ohjelmaluonnos valmistuu
- Projekti- ja ohjausryhmä: 2. ohjelmaluonnos

Syyskuu

- Maakuntahallitus 11.9.06: 2. ohjelmaluonnos
- Ohjelmaluonnoksen ja ympäristöselostuksen nähtävillä olo, lausuntokierros 13.9.-13.10.06
- YVA-ryhmä: 2. ohjelmaluonnoksen arviointi

Lokakuu

- Ohjelmaluonnoksen ja ympäristöselostuksen nähtävillä olo, lausuntokierros 13.9.-13.10.06
- Lausuntojen vastineet
- Ohjelmaluonnoksen viimeistely
- Projekti- ja ohjausryhmä: vastineet ja ohjelman viimeistely
- YVA-ryhmä: arvioinnin päivittäminen

Marraskuu

- Maakuntahallitus 13.11.06: vastineiden käsittely ja ohjelman viimeistely

Joulukuu

- Maakuntavaltuusto 4.12.06: ohjelman hyväksyminen

Ajankohtaista maakunta suunnittelusta

Kuluttajien odotukset korkealla

Etelä-Pohjanmaan talous kehittyi vuoden 2005 aikana pirteästi. Osoituksina tästä ovat työllisyyden kasvu ja kuluttajien myönteiset odotukset oman taloutensa kehityksestä. Näin todetaan Etelä-Pohjanmaan talous 1/2006-katsauksessa, joka on laadittu Etelä-Pohjanmaan TE-keskuksen, Finnveran, Etelä-Pohjanmaan Yrittäjien, Etelä-Pohjanmaan Kauppakamarin, Tilastokeskuksen, Vaasan yliopiston Levón-insituutin, Electrowatt-Ekonon ja Etelä-Pohjanmaan liiton yhteistyönä. Katsauksen teemana oli tällä kertaa energia.

Vuoden 2005 viimeisellä vuosineljänneksellä maakunnan työllisten määräksi arvioitiin Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksessa 82 200 henkeä. Vaikka työllisyys laski edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta, voidaan vuotta 2005 kuvata työllisyyden kehityksen suhteen positiiviseksi, sillä viimeistä vuosineljännestä lukuunottamatta työllisten määrä kasvoi jokaisella vuosineljänneksellä edellisvuodesta. Suomen työttömyysaste oli myös tammikuussa alin 15 vuoteen.

Hyvä kehitys on heijastanut myös kuluttajiin. Oman talouden kehitystä tulevan 12 kuukauden aikana kuvaava Etelä-Pohjanmaan indikaattori sai arvon 11,9, kun se edellisellä neljänneksellä sai arvon 9,1. Indikaattori oli Manner-Suomen maakunnista 5. paras ja valtakunnallisen tason yläpuolella.

Erityisesti rakennusala on ollut vahvassa vedossa, kun korkotaso on historiallisesti alhainen. Vuoden 2005 kesä-lokakuussa rakennusalan liikevaihdon vuosikasvu oli Etelä-Pohjanmaalla 13,1 %, kun valtakunnallinen kasvu oli 9,7 %. Rakennusosalalle syntyi maakuntaan vuoden 2004 kesäkuusta vuoden 2005 kesäkuuhun mennessä nettomääräisesti 63 uutta yritystä, mikä oli eniten maakunnan teollisuuden toimialoista.

Talouden kasvu on heijastunut myös yritysten kokonaismäärään. Tilastokeskuksen mukaan kesäkuun 2005 lopulla Etelä-Pohjanmaalla oli 10 961 yritystä ja

yritysten määrä lisääntyi vuoden aikana 157:llä eli 1,5 %.

Sen sijaan huonekalualalla on haasteita. Alan liikevaihdon, henkilöstön ja palkkasumman kehitys oli ainoana maakunnan päätoimialoista 3. vuosineljänneksellä 2005 edellisvuoden samaan aikaan verraten alentunut. Lisääntynyt huonekalujen tuonti on viime vuosina noussut uhkaamaan alan kotimaista tuotantoa, mutta samalla se on myös tehostanut alan toimintoja.

Energia on viime kuukausina ollut noussevan huomion kohteena. Tutkija Pekka Peura Vaasan yliopiston Levón-instituutista arvioi, että Etelä-Pohjanmaalla on tulevaisuudessa hyvät edellytykset satsata bioenergian tuotantoon ja käyttöön. Tällä

hetkellä suurin osa maakunnan energian tarpeesta tyydytetään turvevoimalla, joka on peräisin omalta alueelta. Kun tähän lisätään oman alueen puusta ja vesivoimasta saatava energia, voidaan sanoa että Etelä-Pohjanmaa on jo nyt lähes energiaomavarainen.

Vaasan yliopiston tutkimusten mukaan suurin osa suomalaisesta maaseudusta voisi olla täysin energiaomavarainen – toisin sanoen kaikki energia voitaisiin periaatteessa tuottaa alueiden omilla raaka-aineilla. Etelä-Pohjanmaa on tyypillinen tällainen alue: se on pääosin maaseutua, ja suurimmatkin keskuksat ovat korkeintaan keskikokoisia kaupunkeja. Etelä-Pohjanmaa voisi hyvinkin saavuttaa täydellisen energiaomavaraisuuden, vaikka turpeen käyttö vähenisi huomattavasti.

Etelä-Pohjanmaan TALOUS 1/2006

Etelä-Pohjanmaan ennakointiportaali
<http://www.etelapohjanmaa.fi/ennakointi>

- ▶ Maakunnan kehittämisen tavoitteet
- ▶ Väestö
- ▶ Alue- ja kuntatalous
- ▶ Työmarkkinat
- ▶ Yritys- ja elinkeinotoiminta
- ▶ Koulutus
- ▶ Hyvinvointi
- ▶ Tutkimus, tuotekehitys, teknologia

Etelä-Pohjanmaan talouskatsaus 1/2006 keskittyy energia-asiain.

Maahanmuutto- toimintojen valmistelu käynnistyi

Etelä-Pohjanmaan liitossa on käynnistynyt Etelä-Pohjanmaan kansainvälistymisen edistäminen niminen hanke, jonka keskeisenä tavoitteena on hankkia tietoa maahanmuuttoasioista ja tukea eteläpohjalaisten maahanmuuttotoimintojen valmistelua. Maakuntavaltuuston marraskuun lopulla hyväksymässä maakuntasuunnitelmassa ulkomaalaisten määräksi Etelä-Pohjanmaalla vuonna 2030 arvioidaan 6000.

-Tässä projektissa lähdetään yhteistyössä eri organisaatioiden kanssa rakentamaan valmiuksia lisääntyvään maahanmuuttoon, toteaa aluekehitysjohtaja Timo Urpala Etelä-Pohjanmaan liitosta. Hänen mukaansa uuden hankkeen tehtävänä on myös käytännön tiedon hankinta ja etsintä, mihin maahanmuuttoasioiden tietoa ja tuntemusta aletaan maakunnassa kerryttää.

-Luonnollisesti hankkeessa kertyvää osaamista voidaan käyttää erilaisten kansainvälisten hankkeiden kokoonjuoksemisessa. Tavoitteena on myös edistää monikulttuurisuutta Etelä-Pohjanmaalla.

Uuden hankkeen tavoitteet työperäiseen maahanmuuttoon valmistautumisesta ovat erittäin ajankohtaisia myös Etelä-Pohjanmaan kansainvälistymisen edistäminen –hankkeessa aloittaneen projektipäällikkö Mai Renkon mielestä.

Kauhavalla aviomiehensä ja kolmen lapsensa kanssa asuva Mai Renko on työskennellyt noin kymmenen vuoden ajan mm. Suomen, Tanskan, Hollannin ja Australian ulkoministeriöiden toimeksiannosta synnyinmaassaan Vietnamin erilaisten kehittämissuunnitelmien konsulttina. Etelä-Pohjanmaalla hän on työskennellyt mm. Seinäjoen ammattikorkeakoulussa ja luennoinut Aasian kulttuurista.

Lisätietoja kehittämissuunnitelmasta: mai.renko@etela-pohjanmaa.fi

Kotisivumme uudistuivat

Etelä-Pohjanmaan liiton kotisivut on uudistettu. Uudistamisen lähtökohdaksi on otettu käyttäjäystävällisyys ja maakunnan tunnusmerkeistä johdettu arjen estetiikka. Uuden sivuston perusväriä ovat Etelä-Pohjanmaan maakunnan vaakunasta johdetut sininen, hopea, musta ja valkoinen. Myös maakuntakukka Maitohorsma on saanut värinsä uusille kotisivuille.

-Sivuston uudistamisen lähtökohdaksi on palvella jatkuvasti kasvavaa käyttäjäjoukkoa entistä paremmin. Julkaisemme esimerkiksi maakuntahallituksen, maakuntavaltuuston ja kulttuurilautakunnan esityslistat internetissä heti niiden valmistuttua. Näiden toimielinten pöytäkirjat on myös helppo käydä lukemas-

sa kotisivuiltamme. Sivuston kautta voi myös kysyä, kommentoida ja antaa palautetta liiton toiminnasta, sanoo Etelä-Pohjanmaan liiton hallintojohtaja Raimo Saunamäki.

Va maakuntajohtaja Tapio Liinamaan mielestä viestintä tavoittaa ihmiset paremmin, kun käytetään useita eri välineitä. Etelä-Pohjanmaan liiton viestintävälineitä kotisivujen lisäksi ovat tiedotteet, sähköiset uutiskirjeet, Pro Etelä-Pohjanmaa tiedotuslehti netti- ja printtiversioina sekä lehti-ilmoitukset.

Etelä-Pohjanmaan liiton kotisivujen toimituksesta ja sisältötuotannosta vastaavat tietohuoltosihteeri Marjut Ojanperä, puh. 020 124 4126 ja tiedotussihteeri Virpi Myllymäki, puh. 020 124 4133.

Etelä-Pohjanmaan aluetaidetoimikuntakokeilulle kielteinen päätös

Opetusministeriö ei ole myöntänyt valtionavustusta Aluetaidetoimikuntakokeilu Etelä-Pohjanmaalle -hankkeelle. Tekemänsä päätöksen perusteluissa Opetusministeriö vetoaa käsittelyssä olleiden hakemusten tärkeysjärjestykseen sekä määrärahojen riittämättömyyteen.

Etelä-Pohjanmaan kulttuurilautakunta haki alueelleen aluetaidetoimikuntakokeilua viime vuoden maaliskuussa. Hakemuksessa aluetaidetoimikuntaa perusteltiin muun muassa

Etelä-Pohjanmaan liiton systemaattisella pyrkimyksellä kytkeä kulttuuri osaksi muuta aluekehitystyötä.

Alueiden vahvuudeksi -julkaisussaan (2003) Opetusministeriö on korostanut alueellisten taidetoimikuntien yhteistyötä oman alueensa muiden kulttuuritoimijoiden, kuten maakunnan liittojen, taide- ja kulttuurilaitosten sekä maakuntarahastojen kanssa taide- ja taiteilijapolitiikan kehittämiseksi. Etelä-Pohjanmaan liiton mukaan taidetoimikunnan sijoittaminen strategisesti osaksi aluekehittämistyön viitekehystä olisi erityisesti maakunnissa tuonut koko toiminnalle entistä merkittävämman aseman osana suunnitelmallista ja pitkäjänteistä aluekehitystyötä.

MYR

Maakunnan yhteistyöryhmä

KUNTA- JA MAAKUNTA-HALLINNON EDUSTAJAT

Aapo Saari, Alavus, pj
Antti Niemi-Aro, Kauhajoki, 1. vpj
Tapio Ekola, Alahärmä
Aarne Heikkilä, Seinäjoki
Pirjo-Liisa Ketola, Isojoki
Tapio Liinamaa, E-P:n liitto
Liisa Lähdesmäki, Seinäjoki
Lea Puotinen, Kauhava
Paula Sihto, Ilmajoki

ETELÄ-POHJANMAAN TE-KESKUS:

Raimo Harjunen, 2. vpj
Leena Ahonen
Antti-Jussi Oikarinen
Ritva Rinta-Pukka

LÄNSI-SUOMEN LÄÄNINHALLITUS:

Maria-Teritu Hautanen-Jokela

LÄNSI-SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUS:

Pertti Sevola

VAASAN TIEPIIRI:

Mauri Kimpimäki

FINNVERA OYJ:N SJOEN KONNTORI:

Asko Saarinen

AKAVA-POHJANMAA ALUETOIMIKUNTA:

Katriina Honkala, Peräseinäjoki

SAK:N E-P:N MAAKUNTARYHMÄ:

Lea Torkko, Ylistaro

STTK:N E-P:N ALUETOIMIKUNTA:

Martti Peltola, Seinäjoki

MAATALOUSTUOTTAJAIN E-P:N LIITTO:

Arja Ala-Luoma, Nurmo

ETELÄ-POHJANMAAN KAUPPAKAMARI:

Matti Korkiatupa, Seinäjoki

ETELÄ-POHJANMAAN YRITTÄJÄT:

Heikki Rinta-Rahko, Kurikka, 3. vpj

ELINKEINOELÄMÄN KESKUSLIITTO (EK):

Yrjö Välimäki, Alavus

Virpi Keskimäki, Ilmajoki

Esittelijä: Tapio Liinamaa, E-P:n liitto

Sihteeri: Piia Latvala, E-P:n liitto

MYR valtakunnalliset neuvot

Maakuntien yhteistyöryhmien valtakunnalliset neuvottelupäivät järjestettiin Jyväskylässä 9.-10.2.2006. Neuvottelupäivien tärkein teema oli kansallisen aluekehityspolitiikan tulevaisuus uudelle EU-ohjelmakaudelle siirryttäessä.

-Etelä-Pohjanmaalta neuvottelupäiville osallistui kolmentoista edustajaa. Osallistuminen oli mielekästä, sillä päivien anti oli erittäin monipuolinen ja mielenkiintoinen, kertoo EU-koordinaattori Piia Latvala Etelä-Pohjanmaan liitosta. Neuvottelupäiville osallistui eteläpohjalaisten lisäksi noin 230 MYRrien jäsentä, esittelijää, asiantuntijaa ja EU-ohjelmista maakunnissa ja ministeriöissä vastaavaa henkilöä.

Maakuntien yhteistyöryhmien valtakunnallisilla neuvottelupäivillä puhunut sisäasiainministeriön ylijohtaja Silja Hiironiemi totesi, että tulevalla ohjelmakaudella 2007-2013 alue- ja rakennepolitiikan EU-rahoitus laskee kuluvaan ohjelmakauteen verrattuna noin 26 prosenttia. Rakennerahastorahoitus on Suomessa tulevalla ohjelmakaudella 1526 miljardin euron luokkaa, kun Unionin koheesio- ja rakennepolitiikan rahoituskehys on 307,619 miljardia euroa. Viralliset ja lopulliset luvut saadaan, kun EU:n toimielinten välinen sopimus ja rakennerahastoasetukset on hyväksytty. Rakennerahastoasetus etenee Euroopan Neuvoston hyväksymiskäsittelyyn maaliskuun lopulla. Toukokuussa parlamentti äänestää yhteisistä kannoista nopeutetus-

Alue- ja kuntaministeri Hannes Manninen MYR:n neuvottelupäivillä

EU –rahat tarvitseville –ohjelmat alueellisiksi

Neuvottelupäivillä puhunut alue- ja kuntaministeri Hannes Manninen muistutti, että tulevalla ohjelmakaudella julkinen raha tulee kohdentaa sitä todella tarvitseville. Hän piti Itä- ja Pohjois-Suomen osalta nykyisen tasoisen julkisen rahoituksen säilymistä realistisena. Etelä- ja Länsi-Suomessa tuet tulevat jonkin verran laskemaan nykyisestä.

Sen sijaan rakennerahastoilla on ministerin mukaan selvä erityisluonne ja ne tulee kohdentaa kehitykseltään haasteellisille alueille. Mannisen mukaan kehittyneisyysmittareiden mukaan tuen tarpeessa olevia maakuntia ovat Etelä- ja Länsi-Suomessa erityisesti Etelä-Karjala, Kymenlaakso, Päijät-Häme, Etelä-Pohjanmaa, Keski-Suomi, Satakunta ja Tampereen ulkopuolinen Pirkanmaa. Ongelmaseutuja on myös muissa Etelä- ja Länsi-Suomen maakunnissa.

-Ensiksi, noilla alueilla ja siellä toimivalla yritystoiminnalla ei ole hyviä mahdollisuuksia päästä käsiksi tutkimus- ja tuotekehitysvaroihin. Toiseksi, myös yritysrahoitus on sen kaltainen, että perinteisemmät suorat ja välilliset yritystuet ovat tärkeitä kehittämisen apuvälineitä. Kolmanneksi,

kansantalouden kannalta ja tasapainoisen aluekehitystyön näkökulmasta on välttämätöntä tukea koko Suomen kehitystä. Meillä ei ole kerta kaikkiaan varaa jättää teollisuutemme rakennemuutosalueita ja syvää maaseutua oman onnensa nojaan. Ja vielä neljänneksi, kun Etelä- ja Länsi-Suomessa kohdennetaan vuosittain lähes 1300 miljoonaa euroa muutamiin yliopistokeskuksiin, lienee kohtuullista osoittaa kymmenesosa tuosta summasta ongelmassa kamppailevien alueiden kehittämiseen, sanoi ministeri Manninen.

Tulevissa ohjelmissa säilyttävä vahva alueellinen painotus

Manninen piti tärkeänä, että myös tulevissa ohjelmissa säilyy vahva alueellinen ulottuvuus.

-Suomi rakentuu aluetalouksista. Maamme on myös monimuotoinen. Suomen tyypistä maata ei kehitetä ensisijaisesti virkatyönä ministeriöiden tai keskushallinnon pöytien ääressä, vaan maakunnissa

sa menettelyssä ja rakennerahastoasetus julkaistaan virallisessa lehdessä. Komission esittelemät yhteisen koheesiopoliittikan strategiset suuntaviivat etenevät neuvoston käsittelyyn kesäkuussa ja ne julkaistaan virallisessa lehdessä loka-marraskuussa. Ylijohtaja Silja Hiironniemen mukaan Suomen kansallinen alue- ja rakennepoliittinen strategia tulevalle ohjelmakaudelle on asiaa pohtivan työryhmän käsittelyssä.

-Rakennerahastovarot ja kansalliset vastin rahat kohdennetaan kolmelle painopiste-alueelle, jotka ovat: Yritykset ja innovaatiot, Osaaminen, työvoima, työllisyys ja yrittäjyys ja Kilpailukykyiset toimintaympäristöt, totesi ylijohtaja Hiironniemi.

ja kunnissa. Mielestäni sekä aluekehitysrahaston että sosiaalirahaston ohjelmat tulee laatia ja toteuttaa suuraluetasolla kuitenkin niin, että maakuntien yhteistyöryhmät voivat käsitellä maakunnittaiset kehukset, sanoi Manninen.

Nykyiset Suomeen vapaaehtoisesti muodostuneet suuralueet Etelä, Länsi, Itä ja Pohjoinen ovat alue- ja kuntaministerin mukaan erinomainen pohja tuleville ohjelmille.

-Haluan vielä painottaa sitä, että edellä mainitut suuralueet – NUT 2-alueet – ovat muodostuneet meillä maakuntien omaan harkintaan perustuen; ei valtiovallan pakkoilmoituksina. Tämä korostaa suomalais-ta tapaa ajatella asioita. Nojaamme aidosti kansanvaltaan ja sen edushenkilöihin, muistutti ministeri Manninen.

Maakunnan yhteistyöryhmien valtakunnallisten neuvottelupäivien esitykset (puheet ja PowerPoint –esitykset) löytyvät osoitteesta www.keskisuomi.fi

- Elintarvikeklusterin ohjelmapäällikkö Pekka Rinta-Jouppi esitteli MYR:lle 21.11.2005 Etelä-Pohjanmaan alueellisen maaseutuohjelman 2007-2013 luonnosta. Esitys sisälsi alueellisen maaseutuohjelman suunnitteluprosessin kuvauksen, suunnitteluajataulun 2005, nykytilan kuvauksen työllisyyden ja elinkeinotoiminnan näkökulmasta, vision, strategiset linjaukset sekä neljän eri toimintalinjan tarkastelun. Maaseutujaosto on käsitellyt kyseisen ohjelmaluonnoksen kokouksessaan 13.12.2005 ja esitys on lähetetty maa- ja metsätalousministeriöön 15.12.2005.

- MYR hyväksyi 21.11.2005 vuoden 2006 yhteistyöasiakirjaan teknisuonteisia muutoksia, jotka nähtiin välttämättömiksi ohjelman toteutumisen kannalta. MYR merkitsi tuolloin tiedokseen myös WFA INNO -ohjelman tilanteen sekä eri rahoittajaviranomaisilla tavoite 2-ohjelmassa käyttämättä olevat myöntövaltuudet 30.9.2005 tilanteen mukaisina.

-MYR sai tiedoksi 31.1.2006 ALMA, ELMA ja LEADER+ ohjelman tilannekatsauksen.

Rahoitettavaksi on hyväksytty seuraavat maakunnalliset tavoite 2-ohjelman hankkeet:

Siirtymäalue

- Yrittäjyysohjelman toteutushanke Etelä-Pohjanmaalla
- Etelä-Pohjanmaan kansainvälistymisen edistäminen

Tavoitealue

- Yrittäjyysohjelman toteutushanke Etelä-Pohjanmaalla
- Etelä-Pohjanmaan kansainvälistymisen edistäminen
- Tutkimuksen ja kehittämisen yhteishanke Epanet-verkostossa seuraavien osahankkeiden osalta: Koordinaatio, Bioenergian tuotannon ja käytön kehittäminen sekä LogDeveloper for Table PC
- Uusia yrityksiä hoiva-alalle Etelä-Pohjanmaalla -Wellamo-projekti
- SSV Last Mile
- Kiitotien jatkaminen (kuivatus- ja lähestymislinjahanke)
- Kasvua ja kehitystä pk-yrityksiin
- Paikannusteknologian käyttö kotieläintuotannossa
- Kriisialueiden modulaarinen etäterveydenhuoltoyksikkö
- Kasvuyrittäjyyden olemus ja kasvustrategiat E-P:n T2 ja T2s-alueilla
- Huonekalujen sovituskoppi
- Habit-Käyttäjäraatin tutkimusmalli
- Mobiili lähilogistiikka
- Logististen järjestelmien ohjaus- ja toimilaitetekniikka
- Työkoneohjaamoiden virtuaalitestaus
- Elintarvikeyritykset kasvu-uralle
- Postiautovarikko
- Esteetön Jouppilanvuori
- Suupohjan alueen IP-kehitys

MYR:n, MYR:n sihteeristön ja MYR:n hankejaoston pöytäkirjat, työjärjestykset, kokoonpanot ja kokousajat löytyvät osoitteesta www.epliiito.fi/EU-ohjelmat/.

Päätöimittaja:
va. maakuntajohtaja Tapio Liinamaa,
puh. 020 124 4101
Toimitussihteeri:
tiedotussihteeri Virpi Myllymäki,
puh. 020 124 4133,
virpi.myllymaki@etela-pohjanmaa.fi,
www.epliiitto.fi

Osoite: Kampusranta 9 C,
PL 109, 60101 SEINÄJOKI
Puh. 020 124 4100,
faksi 020 124 4150
Painopaikka ja painosmäärä:
I-print Oy, 1000 kpl
ISSN 1796-0207
Seuraava lehti ilmestyy: vko 24

KALENTERI

Maaliskuu

ma 20.3 MYR
ma 27.3 maakuntahallitus
ti 28.3 kulttuurilautakunta

Huhtikuu

to 6.4. Infotilaisuus WFA-
alueen kansanedustajille
ti 11.4 MYR -sihteeristö
ma 24.4 maakuntahallitus
ke 26.4 kulttuurilautakunta

Toukokuu

to 4.5. E-P:n kansanedustajien
evästystilaisuus
ti 9.5 MYR -sihteeristö
ma 15.5 maakuntahallitus
to 18.5 kulttuurilautakunta
to 18-19.5. Vietnamin Suomen
suurlähetystön vierailu
ma 22.5 MYR
ma 29.5 maakuntavaltuusto

Kesäkuu

ma 6.6 MYR -sihteeristö
ma 19.6 maakuntahallitus
ti 20.6 kulttuurilautakunta

Antti Niemi-Aro maakuntaneuvokseksi

Tasavallan presidentti on 25.11.2005 myöntänyt maakuntaneuvoksen arvonimen maakuntahallituksen puheenjohtajalle Antti Niemi-Arolle. Kauhajokinen Niemi-Aro on toiminut mm. Etelä-Pohjanmaan liiton perustamisesta lähtien liiton näkyvässä luottamustehtävissä, ensimmäisen maakuntahallituksen puheenjohtajana, sitten yhden kauden jäsenenä ja vuodesta 2001 jälleen puheenjohtajana.

ETELÄ-POHJANMAAN LIITTO PALVELUKSESSASI

e-mail: etunimi.sukunimi@etelapohjanmaa.fi

Etelä-Pohjanmaan liitto
Kampusranta 9 C, 4. krs.
PL 109, 60101 SEINÄJOKI
Puhelin: 020 124 4100
Faksi: 020 124 4150
http://www.epliiitto.fi

Projektipäällikkö Jarkko Lämsä (ennakoinnin kehittäminen)

020 124 4141

Projektipäällikkö Mervi Lehtola

020 124 4107

KULTTUURIN VASTUUALUE

Kulttuurijohtaja Marjatta Eväsoja

020 124 4132, 040 5296 046

Vs. Kulttuurisihteeri/projektisihteeri

(ProMedia) Anna Valtari

020 124 4133, 050 5294 209

Projektipäällikkö Carita Laitala

(Vientiprojekti)

020 124 4135

Projektipäällikkö Tuija Hirvinen

(Kulttuuri ja hyvinvointi)

020 124 4147, 040 507 7510

Toimistos sihteeri Tuuliina Tuominen

020 124 4136

HALLINNON VASTUUALUE

Hallintojohtaja Raimo Saunamäki

020 124 4121, 040 7785 676

Taloussihteeri Aila Kuoppamäki

020 124 4125

Toimistos sihteeri Anneli Paavola

020 124 4147

Arkistonhoitaja Maarit Koskela

020 124 4124

Toimistos sihteeri Minna Herttua

020 124 4123

Tietohuoltosihteeri Marjut Ojanperä

020 124 4126

Toimistos sihteeri Riitta Rauhala

020 124 4127

MAAKUNTAJOHTAJAN VASTUUALUE

Va. Maakuntajohtaja Tapio Liinamaa

020 124 4101, 0400 661 292

Johdon assistentti Sirpa Myllymäki

020 124 4102, 040 7467 480

Tiedotussihteeri Virpi Myllymäki

020 124 4133, 050 5378 071

MAAKUNTASUUNNITTELUN VASTUUALUE

Maakuntasuunnittelujohtaja

Seppo Rinta-Hoiska

020 124 4103, 0400 866 482

Maakuntasuunnittelija Antti Saartenoja

020 124 4106, 050 3479 845

Maakuntainsinööri Jorma Ollila

020 124 4105, 044 5372 611

Maakuntasuunnittelija Timo Lakso

020 124 4104, 050 4054 578

Kunta-asiamies Marko Rossinen

020 124 4122, 050 3065 517

Suunnitteluavustaja Marja-Leena Kokko

020 124 4107

ALUEKEHITYKSEN VASTUUALUE

Aluekehitysjohtaja Timo Urpala

020 124 4111, 050 5585 155

Vs. Kehittämissuunnittelija Saija Tikkanen

020 124 4112, 0500 565 080

Kehittämissuunnittelija Eira Hakola

020 124 4113, 040 5678 426

Kehittämissuunnittelija Kirsi Ollikkala

020 124 4114, 050 3381 905

Suunnittelija Heli Seppelvirta

020 124 4115

vs. EU-koordinaattori Piia Latvala

020 124 4116, 040 5077 510

Toimistos sihteeri Salme Ahtiainen

020 124 4117

Toimistos sihteeri Margit Sara

020 124 4118

Projektipäällikkö Esa-Matti Åkerberg

(tietoyhteiskuntaohjelma)

020 124 4142, 040 555 2226

Projektipäällikkö Mai Renko

(kansainvälistymishanke)

020 124 4108, 050 3538 388